

Sygn. akt ***XI Ka 687/19***

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 września 2019 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie XI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący Sędzia Dorota Dobrzańska

Sędziowie: Katarzyna Żmigrodzka

Artur Achrymowicz (spr.)

Protokolant Wioleta Zawadzka

przy udziale Prokuratora Artura Oleszka

po rozpoznaniu dnia 19 września 2019 roku

sprawy D. B. s. K. i I. z domu S., urodzonego (...) w R.

oskarżonego z art. 177 § 2 kk i in.

na skutek apelacji wniesionych przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego i obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Łukowie z dnia 29 kwietnia 2019 roku sygn. akt.

II K 801/18

1. Na zasadzie art. 440 K.p.k. zmienia wyrok w zaskarżonej części w ten sposób, że:

a) w pkt. 1 karę za czyn z pkt. I łagodzi do 3 (trzech) lat;

b) w pkt. 2 karę łagodzi do 3 (trzech) lat i 6 (sześciu) miesięcy;

c) w pkt. 12 kwotę obniża do 10.292 (dziesięciu tysięcy dwustu dziewięćdziesięciu dwóch) złotych 90 groszy.

2. W pozostałym zakresie wyrok ten utrzymuje w mocy.

3. Na podstawie art. 63 § 1 K.k. na poczet kary pozbawienia wolności zalicza dalszy okres tymczasowego aresztowania do dn. 19.9.2019 r.

4. Zwalnia oskarżonego od opłaty za obie instancje oraz wydatków postępowania odwoławczego, obciążając nimi Skarb Państwa.

Artur Achrymowicz Dorota Dobrzańska Katarzyna Żmigrodzka

XI Ka 687/19

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy:

I Uznał D. B. za winnego przestępstw:

1) z art. 177 § 2 K.k. w zw. z art. 178 § 1 K.k. w zw. z art. 31 § 2 K.k.

2) z art. 178a § 4 K.k. w zw. z art. 31 § 2 K.k.

3) z art. 178a § 4 K.k. w zw. z art. 31 § 2 K.k.

4) z art. 244 w zw. z art. 31 § 2 K.k.

II Wymierzył mu kary pozbawienia wolności:

1) za czyn z pkt. 1 – 5 lat;

2) za czyny z pkt. 2, 3 i 4 – po roku.

III Orzekł zakazy prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych:

1) na mocy art. 42 § 3 K.k. – za czyny z pkt. 1, 2 i 3 – dożywotnio;

2) na podstawie art. 42 § 1a pkt 2 K.k. – za czyn z pkt. 4 – na 5 lat.

IV Na zasadzie art. 85 § 1 i 2 K.k. i art. 86 § 1 K.k. połączył ww. kary jednostkowe oraz – w zw. z art. 90 § 2 K.k. – środki karne zakazu i orzekł:

1) karę łączną 5 lat pozbawienia wolności;

2) dożywotni zakaz.

V Orzekł od oskarżonego: za czyny z pkt. 1 w oparciu o art. 47 § 3 K.k. nawiązkę, zaś za czyny z pkt. 2 i 3 na mocy art. 43a § 2 K.k. świadczenia pieniężne po 10.000 zł.

VI Na zasadzie art. 63 § 1 K.k. na poczet kary łącznej zaliczył okres izolacji.

VII Zasądził od oskarżonego koszty sądowe.

Pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego, zarzucając rażącą niewspółmierność kary za czyn z pkt. 1, wniosła o podwyższenie wymiaru wszystkich kar jednostkowych i kary łącznej.

Obrońca, stawiając zarzut rażącej niewspółmierności kary łącznej, wniósł o złagodzenie kar jednostkowych i kary łącznej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Co do obu apelacji:

skoro Skarżący sformułowali zarzuty dotyczące tylko jednej z kar – obrońca łącznej, a pełnomocnik – jednostkowej, to art. 433 § 1 K.p.k. a priori wyklucza postulowane w apelacjach zmiany wymiaru pozostałych kar.

W odniesieniu do apelacji pełnomocnika, w granicach zarzutu, tj. zakresie dotyczącym kary za czyn z pkt. 1:

Skoro Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił ograniczenie poczytalności, a nie skorzystał z możliwości nadzwyczajnego złagodzenia kary, to nie tylko miał prawo, ale wręcz obowiązek uznać ów stan za okoliczność przemawiającą na korzyść oskarżonego. Skarżąca natomiast sama popełniła błąd, który niesłusznie zarzuciła sądowi, bowiem stan nietrzeźwości i ucieczka nie mogą być uznane za okoliczności obciążające, gdyż stanowią znamiona typu kwalifikowanego. Z kolei zachowanie oskarżonego w trakcie procesu (uzasadnienie apelacji na k. 736 in fine) jest oczywistą konsekwencją jego stanu psychicznego (opinia na k. 348v-349).

Co do apelacji obrońcy, w granicach zarzutu, tj. zakresie dotyczącym kary łącznej:

Kara ta, jako wymierzona na zasadzie absorpcji, łagodniejszą być nie może, zaś art. 60 k.k. nie ma do niej zastosowania (notabene apelacja oparta została na fałszywym założeniu, jakoby czyn z pkt. 1 i był zagrożony karą od 6 miesięcy do 8 lat pozbawienia wolności /uzasadnienie na k. 707 in fine i 708 in princ./, które nie uwzględnia dyspozycji art. 178 § 1 k.k. ustalającej 2 lata jako wymiar minimalny).

Natomiast poza granicami apelacji, na zasadzie art. 440 K.p.k., w odniesieniu do przestępstwa z pkt. 1, czyli o zasadniczej wadze i determinującego niewątpliwie rozstrzygnięcie co do kary łącznej, Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 178 § 1 w zw. z art. 177 § 2 k.k. czyn oskarżonego zagrożony jest karą od 2 do 12 lat pozbawienia wolności. Z uwagi na jego stan psychiczny, art. 31 § 2 k.k. stwarza zaś możliwość jej nadzwyczajnego złagodzenia na zasadzie art. 60 § 6 pkt 3 k.k., tj. wymierzenia grzywny, ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności od miesiąca. Kara wymierzona przez Sąd Rejonowy została zatem ukształtowana na poziomie zbliżonym do połowy zagrożenia przewidzianego dla sprawcy wypadku „uprzywilejowanego” z uwagi na ograniczenie jego poczytalności, a kwalifikowanego skutkiem śmiertelnym oraz stanem nietrzeźwości i ucieczką z miejsca zdarzenia. Jest zatem adekwatna do przeciętnego zdarzenia o typowych, okolicznościach.

Sąd Rejonowy przyjął, jako działające na niekorzyść oskarżonego: uprzednią karalność, zgon pokrzywdzonego i „wysoki poziom nietrzeźwości” (k. 667), zaś na korzyść: ograniczenie poczytalności oraz przyczynienie się pokrzywdzonego, którego jednak zdecydowanie nie docenił, o czym pośrednio świadczy fakt, iż kwestii tej poświęcił zaledwie 1 zdanie (wersy 10-12 na k. 668).

W istocie natomiast to pokrzywdzony – poprzez jazdę bez oświetlenia, przed pijanym kierowcą samochodu – zainicjował ciąg zdarzeń prowadzący do wypadku. Przypisane oskarżonemu zachowanie nie było bezpośrednią ani zasadniczą przyczyną wypadku. Choć to oskarżony uderzył autem w motocyklistę, to wypadek spowodował pokrzywdzony, a oskarżony jest o tyle winny, że na skutek naruszenia wskazanych w czynie przypisanym reguł nie był w stanie podjąć skutecznych tzw. działań obronnych, zmierzających do uniknięcia wypadku lub ograniczenia skutków zdarzenia. Bezpośrednią przyczyną wypadku był fakt, że pokrzywdzony jechał nocą, bez oświetlenia pozycyjnego, praktycznie środkiem drogi. To, że oskarżony także był pijany, więc miał ograniczone zdolności psychofizyczne (postrzeganie bodźców i czas reakcji), z czego pokrzywdzony zdawał sobie przecież sprawę, i jechał z prędkością przekraczającą dopuszczalną, spowodowało wyłącznie, że nie był w stanie podjąć na tyle skutecznych „manewrów obronnych”, by uniknąć wypadku. Gdyby pokrzywdzony miał z tyłu obowiązkowe światło pozycyjne, to byłby obiektywnie widoczny z odległości co najmniej 300 m. Zakładając opóźnioną nawet aż do 2 sekund reakcję pijanego kierowcy, w czasie których samochód oskarżonego przejechałby około 100 m (opinia na k. 398), na zatrzymanie pojazdu pozostałoby mu jeszcze co najmniej 200 m, a zatem odległość wystarczająca dla przeciętnego kilku, czy kilkunastoletniego auta, nawet przy prędkości rzędu 200 km/h. Co więcej, w czasie, jaki oskarżonemu zajęłoby pokonanie owych co najmniej 300 m (z opinii wynika, że nawet, gdyby nie zwalniał, lecz cały czas utrzymywał prędkość rzędu 170 km/h byłoby to 6 sek.), pokrzywdzony przejechałby kolejne kilkadziesiąt, jeśli nie sto kilkadziesiąt metrów. Dystans wzrósłby zatem do blisko lub nawet ponad 400 m. Byłby więc wystarczający zarówno do zahamowania samochodu, jak i do wyprzedzenia motocykla lewym pasem drogi, bez wytrącenia auta z równowagi i poślizgu.

W świetle powyższych okoliczności, uznając, iż kara wymierzona przez Sąd I instancji – na skutek zdecydowanego niedoceniaenia rzeczywistej skali przyczynienia się pokrzywdzonego – za czyn z pkt. 1 a w efekcie także kara łączna, spełniają kryteria niewspółmiernie surowych w stopniu określonym w art. 440 K.p.k., sąd odwoławczy obniżył ich wymiar. Co do kary jednostkowej – tak, by w należyтым stopniu spełniała wszystkie kryteria art. 53 § 1 i 2 K.k., w odniesieniu do kary łącznej zaś – tak, by uwzględniała przede wszystkim przedmiotowy i czasowy związek czynów oraz ich ilość.

Katarzyna Żmigrodzka Artur Achrymowicz Dorota Dobrzańska

1 Poz. 7 załącznika nr 6 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dn. 31.12.2002 r. w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia.